

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

6. De secundo præcepto audiendi sacrum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

De secundo precepto audiendi sacrum.

CAPVT VI.

HOc præceptum habetur, de consecrat. dist. 1. can. missas. Oportet præuidere quid est sacrum, seu missam audire.

In primis non est audire sacrum, intelligere, & intellectu percipere quæ in missa dicuntur: non enim rustici missam audirent. Rursus, non est auribus voces percipere, surdi enim tunc audire sacrum non possent, nec ij, qui longè à sacerdote celebrante distant, quos tamen certum est implere præceptum. Rursus, non est videre ea, quæ in missa aguntur: nam cæcæ non possent implere præceptum, quos tamen implere certum est, unde, potest aliquis clausis, ne diuagentur oculis missam audire. Rursus, non est aliquo uti sensu erga ea, quæ in missa aguntur: solent enim aliqui, dum hostia eleuatur, manum eleuare contra hostiam, & propriam faciem ter tangere, solumque aliæ huiusmodi ceremoniæ fieri, in quarum nulla consistit audire sacrum. Est ergo audire sacrum corpore adesse, & mente attendere: nam domi aliquis existens, non potest audire sacrum, quod fit in Ecclesia. Dico, mente attendere: nam non audit sacrum, qui præsens est corpore, sed dormit, dum dicitur sacrum. Opus est ergo aduertere, ut dicatur mentaliter esse præsens rei quæ fit. Ista autem mentis aduertentia ad hunc modum intelligenda est, quod homo ita attendat ut non diuageretur affectata diuagatione: cum enim aliquis venit audire sacrum, & postea raptus alijs cogitationibus parum aut nihil aduertit, dicitur quidem præceptum missam audiendi implere, nec tenetur audire aliam, dummodo non sit affectata diuagatio & inaduertentia. Tunc autem talis est, quando homo aduertens se diuagari, voluit diuagari, nulla inq; fecit diligentiam ut attenderet; aut quando cogit facere opus, quod ex se diuagationem habet annexam: ut qui cum audit sacrum, vellet scribere, pingere, aut studere, vel quid simile facere, illi censentur affectatam habere inaduertentiam, nec audiunt sacrum. Dubium hic occurrit, an, dum quis audit missam de præcepto, possit recitare horas canonicas, quas tenetur ex officio recitare aut dicere coronam ex deuotione, aut ex iniuncta pœnitentia. Angel. ver. feria. §. 46. dixit id fieri non posse, sed contrarium est tenendum: dummodo quis attendat, sal-

tem

tem virtualiter, se adesse missæ, & esse coram altari, satisfacit præcepto; cum qua attentione potest simul recitare, præsertim quia ista ad vnum & eundem finem ordinantur; puta, Deum ipsum, & mentis eleuationem in ipsum. Ita habet Adrian. tract. de satisfact. quæst. 7. & Medina tract. 2. de pœnitentia iniuncta, & Caietan. verb. dies festus, & Nauarr. cap. vigesimoprimum, num. nono. Consilium tamen esset, si attenderet potius mysteria missæ, aut attenderet saltem ad ea quæ dicuntur in Euangelio & epistola: qui tamen ista non potest præstare, vel quia ignorans est, vel quia non potest attendere, sed statim diuagatur, nisi recitet, adhuc melius est recitare.

Qua missa, quo loco, & quanta sit audienda.

CAPVT VII.

Missa non eodem modo celebratur, sed aliqua est particularis, aliqua solennis, quæ voce alta decantatur, & dicitur missa maior. Aliqua est de requiem, aliqua de feria, aliqua de sancto, aliqua ex deuotione. Nullus tenetur certam missam audire ex præcepto, sed potest satisfacere præcepto, si audiat missam de requiem in die dominico: solum enim obligatio est audire missam, siue priuata, siue solennis, siue de feria sit, siue non. Ita habet Anton. 2. p. tit. 9. cap. 10. §. 1. Tabien. ver. missa. nu. 48. & est communis doctrina, licet aliqui contradicant, sed non sunt audiendi. Consilium est utile, curare audire sacrum tempori accommodatum, præsertim etiam solennes missas & maiores in dieb. solennibus, & magnæ festiuitatis, sed non est hoc præceptum. Rursus, non est obligatio audiendi eam in parochia propria: satisficit enim præcepto, quamuis domi, & extra Ecclesiam audiatur, aut in Ecclesia audiatur aliena, vt dicit Sylu. ver. Missa. 2. §. 5. & Tabien. v. missa. §. 1. quamuis non desinat qui contradicant. Verum est, quod peccaret, qui ex contemptu propriam dimitteret parochiam, aut si ex dimissione scandalum sequeretur, aut quando in parochia declarantur aliqua, & traduntur, quæ debet omnis parochus scire: tunc enim peccaret, dimittendo. Credo tamen, quod semper impletet præceptum audiendi sacrum per
missam